

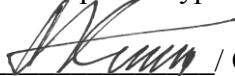
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

БАКАЛАВР
(освітній ступінь)

Кафедра містобудування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан архітектурного факультету

 / Олександр КАЩЕНКО /
« ____ » _____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Теорія архітектури і архітектурного проектування
(Основи ландшафтної архітектури)

(назва освітньої компоненти)

<i>шифр</i>	<i>назва спеціальності, освітньої програми</i>
191	Архітектура та містобудування
	ОП «Архітектура та містобудування»

Розробник:

Сєдак Олександр Ігорович, канд. архіт., доцент

(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання)

(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри містобудування

протокол № 9 від « 19 » травня 2023 року

Завідувач кафедри

(підпис)

/ Надія ШЕБЕК /

Схвалено гарантом освітньої програми

Гарант ОП

(підпис)

/ Лариса БРІДНЯ /

Розглянуто на засіданні науково-методичної комісії спеціальності
протокол № 7 від «02» липня 2023 року

ВИТЯГ З НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ

шифр	Бакалавр ОПП	Кредитів на сем.	Форма навчання: денна										Форма контролю	Семестр	Відмітка про погод- ження		
	Назва спеціальності (спеціалізації)		Обсяг годин аудиторних							Сам. роб	Кількість індивідуальних робіт						
			Усього	Разом	у тому числі			КП	КР		РГР	Конт р. роб					
					Л	Лр	Пз										
191	«Архітектура та містобудування», ОПП «Архітектура та містобудування»	1,5	45	24	20	-	4	21	-	-	1	-	Ісп.	7			

Мета та завдання освітньої компоненти

Робоча програма курсу «Основи ландшафтної архітектури» містить витяг з робочого навчального плану, мету й завдання вивчення дисципліни, компетентності, що має опанувати здобувач освіти, програмні результати навчання, дані про викладача, зміст курсу, тематику практичних занять, вимоги до виконання індивідуального завдання, шкалу оцінювання знань, вмінь та навичок здобувача, роз'яснення усіх аспектів організації освітнього процесу щодо засвоєння освітньої компоненти, список навчально-методичного забезпечення, першоджерел та літератури для підготовки до практичних занять й виконання індивідуальних завдань. Електронне навчально-методичне забезпечення дисципліни розміщено на Освітньому сайті КНУБА (<http://org2.knuba.edu.ua>). Також навчальна робоча програма дисципліни містить основні положення щодо політики академічної доброчесності та політики відвідування аудиторних занять.

ОБ'ЄКТОМ КУРСУ є природний ландшафт міст та поселень.

ПРЕДМЕТ ДИСЦИПЛІНИ: особливості формування та удосконалення планувальної та ландшафтно-просторової композиції природних утворень, принципи, прийоми й методи їх сучасного удосконалення.

МЕТА ДИСЦИПЛІНИ: підвищити якість підготовки сучасних архітекторів в галузі проблем ландшафтної архітектури, надати студентам методичну основу комплексу понять, що входять в склад цієї дисципліни, сформувати вміння та навички застосовувати отримані теоретичні знання у практиці проектування та будівництва об'єктів ландшафтної архітектури.

ЗАВДАННЯ КУРСУ, що вирішуються в процесі навчання:

- сформувати новий світогляд про оточуюче довкілля як системного багаторівневого природно-антропогенного об'єкту архітектурної творчості;
- закласти сучасний рівень знань щодо взаємозв'язку природного та антропогенного ландшафтів для грамотного вирішення завдань з архітектурно-просторового перетворення і удосконалення природних ландшафтів в інтересах суспільства;
- ознайомити із сучасними тенденціями та напрямками, існуючими в ландшафтній архітектурі й дизайні шляхом набуття знань з практики проектування ландшафтних об'єктів;
- зорієнтувати слухачів курсу на пошуки інноваційних шляхів вирішення комплексних проблем ландшафтної архітектури;
- опанувати прийоми та методи функціонального зонування та ландшафтного проектування садово-паркових композицій, що складають гармонійну систему організованого архітектурно-ландшафтного простору;
- надати основні поняття щодо організації ландшафтно-планувальної композиції та комплексного її вирішення, формування садово-паркових пейзажів, композиційних та біологічних особливості побудови декоративних деревно-чагарникових утворень (масивів, груп, солітерів, боскетів, живоплотів), квіткового оформлення об'єктів;
- ознайомити з прийомами оформлення проектних робіт з ландшафтної архітектури;
- розкрити методи підбору рослин для ландшафтних композицій на основі їх художньо-декоративних особливостей і біологічних властивостей.

- розвинути у студентів практичні вміння та навички використання у майбутній професійній діяльності концептуальних методів та підходів до формування об'єктів ландшафтної архітектури;
- сформувати компетентності, пов'язані з професійним та творчим саморозвитком.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студенти мають ЗНАТИ:

- особливості професії ландшафтного архітектора та коло вирішуваних ним завдань;
- історію формування, розвитку ландшафтної архітектури та садово-паркового мистецтва в минулому й тепер;
- основні поняття та професійні терміни з ландшафтної архітектури;
- теоретичні основи та практичні методи й прийоми формування різних типів проектування об'єктів ландшафтної архітектури та ландшафтного дизайну, особливості взаємодії природного та антропогенного ландшафтів;
- композиційні закономірності, принципи і концепції формування об'єктів ландшафтної архітектури і дизайну;
- нормативні вимоги до проектування різних об'єктів ландшафтної архітектури і дизайну;
- типологію об'єктів ландшафтної архітектури та методи їх формування;
- просторову організацію природного довкілля різних рівнів організації, включаючи рівень регіонального і районного планування та містобудування;

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми підготовки майбутніх зодчих студенти мають ВМІТИ:

- використовувати природні елементи та елементи зовнішнього благоустрою (специфічні матеріали ландшафтної архітектури – рельєф, зелені насадження, квіти, вода, малі архітектурні форми тощо);
- проектувати різні за ступенем складності ландшафтні об'єкти та їх функціонально-планувальні й композиційні складові;
- вирішувати питання охорони, перетворення (формування) та відновлення (рекультивациі) ландшафтів;
- користуватися навчальною, навчально-методичною та науково-пізнавальною літературою з історії ландшафтної архітектури та садово-паркового мистецтва, теорії та методики ландшафтного проектування;

Наприкінці опанування курсу студенти повинні ВОЛОДІТИ:

- теоретичними та практичними основами формування різних типів об'єктів ландшафтної архітектури та ландшафтного дизайну;
- навичками кваліфіковано складати проектно-кошторисну документацію з ландшафтної архітектури та ландшафтного дизайну.

Компетентності здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Зміст компетентності
Інтегральна компетентність	
ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері містобудування та архітектури, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, на основі застосування сучасних архітектурних теорій та методів, засобів суміжних наук
Загальні компетентності	
ЗК01.	Знання та розуміння предметної області та розуміння своєї професійної діяльності.
ЗК02.	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК03.	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК05.	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
ЗК06.	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК07.	Здатність приймати обґрунтовані рішення.
ЗК10.	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, їх місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя
Фахові компетентності	
СК01.	Усвідомлення соціально-економічних і культурних аспектів архітектури та містобудування.
СК04.	Здатність дотримуватися вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил, технічних регламентів, інших нормативних документів у сферах містобудування та архітектури при здійсненні нового будівництва, реконструкції, реставрації та капітального ремонту будівель і споруд.
СК07.	Усвідомлення основних законів і принципів архітектурно-містобудівної композиції, формування художнього образу і стилю в процесі проектування будівель і споруд, містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів.
СК08.	Усвідомлення теоретико-методологічних основ архітектурного проектування будівель і споруд, містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів.
СК09.	Здатність розробляти архітектурно-художні, функціональні, об'ємно-планувальні та конструктивні рішення, а також виконувати креслення, готувати документацію архітектурно-містобудівних проєктів.
СК10.	Здатність до участі в підготовці архітектурно-планувальних завдань на проектування, в організації розробки архітектурно-містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних проєктів.
СК15.	Здатність до здійснення комп'ютерного моделювання, візуалізації, макетування і підготовки наочних ілюстративних матеріалів до архітектурно-містобудівних і ландшафтних проєктів.
СК16.	Усвідомлення загальних теоретичних, методичних і творчих засад архітектурного проектування.
СК17.	Усвідомлення теоретичних основ містобудування та здатність застосовувати їх для розв'язання складних спеціалізованих задач.
СК20.	Здатність застосовувати теоретичні основи ландшафтної архітектури для розв'язання складних спеціалізованих задач
СК22.	Здатність до забезпечення безбар'єрності архітектурного простору.
СК23.	Здатність створення архітектурно-містобудівних проєктів засобами сучасного комп'ютерного моделювання.

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти.

Код	Програмні результати
ПР04.	Оцінювати фактори і вимоги, що визначають передумови архітектурно-містобудівного проектування.
ПР05.	Застосовувати основні теорії проектування, реконструкції та реставрації архітектурно-містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів, сучасні методи і технології, міжнародний і вітчизняний досвід

	для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування.
ПР06.	Збирати, аналізувати й оцінювати інформацію з різних джерел, необхідну для прийняття обґрунтованих проєктних архітектурно-містобудівних рішень.
ПР07.	Застосовувати програмні засоби, ІТ-технології та інтернет-ресурси для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування.
ПР08.	Знати нормативну базу архітектурно-містобудівного проєктування.
ПР09.	Розробляти проєкти, здійснювати передпроєктний аналіз у процесі архітектурно-містобудівного проєктування з урахуванням цілей, ресурсних обмежень, соціальних, етичних та законодавчих аспектів
ПР10.	Застосовувати сучасні засоби і методи інженерної, художньої і комп'ютерної графіки, що використовуються в архітектурно-містобудівному проєктуванні.
ПР11.	Застосовувати художньо-композиційні засади в архітектурно-містобудівному проєктуванні.
ПР12.	Застосовувати сучасні теоретико-методологічні та типологічні підходи до вирішення проблем формування та розвитку архітектурно-містобудівного та ландшафтного середовища.
ПР13.	Виявляти, аналізувати та оцінювати потреби і вимоги клієнтів і партнерів, знаходити ефективні спільні рішення щодо архітектурно-містобудівних проєктів.
ПР16.	Розуміти соціально-економічні, екологічні, етичні й естетичні наслідки пропонованих рішень у сфері містобудування та архітектури.
ПР19.	Організовувати презентації та обговорення проєктів з архітектурно-містобудівного і ландшафтного середовища
ПР20.	Застосовувати сучасні теоретичні та методологічні підходи до забезпечення сталого розвитку суспільства та створення безбар'єрного архітектурного середовища методами архітектурно-містобудівного проєктування.
ПР21.	Вміти здійснювати архітектурно-містобудівне проєктування засобами сучасного комп'ютерного моделювання.

Програма дисципліни

КОРОТКИЙ ЗМІСТ Й НАЗВИ ТЕМ ЛЕКЦІЙ ТА ПРАКТИЧНИХ З КУРСУ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ І. ОСНОВИ ІСТОРІЇ ТА ТРАДИЦІЙ ЛАНДШАФТНОЇ АРХІТЕКТУРИ.

Тема 1. Зміст лекції: Загальні уявлення про професію ландшафтного архітектора, її мету та творчі методи роботи. Особливості професії ландшафтного архітектора. Курс «Основи ландшафтно-архітектури» - його мета, задачі та вирішувані у ньому проблеми. Змістовність терміну „ландшафтна архітектура”. Організація просторового середовища для життя людського суспільства. Соціальне значення ландшафтно-архітектури. Естетична організація середовища. Поняття стилю в ландшафтно-архітектурі. Історія формування садово-паркових стилів та їх вплив на сучасні тенденції розвитку ландшафтно-архітектури. Поняття про природний та антропогенний ландшафти. Змістовність роботи ландшафтного архітектора, його відмінність від професії ландшафтного дизайнера, дендролога й садівника минулих часів

та сьогодення (спеціаліста з садово-паркового мистецтва). Фактори, що впливають на формування ландшафтних об'єктів. Особливості утворення ландшафтного простору, його залежність від функціонального призначення. (2 акад. год.).

Тема 2. Зміст лекції: Коротка історія формування та розвитку садово-паркового мистецтва, короткий огляд розвитку садово-паркових стилів минулого. Історія садово-паркового та ландшафтного мистецтва Близького Сходу. *Особливості формування садів Давнього Єгипту. Ландшафтне мистецтво Міжріччя* – Сади Асирії та Вавилону (диво світу - сади Семіраміди на штучній основі), зіккурати, мисливські парки. Персія. Будівництво великих парків „Парадизів”. *Садово-паркове мистецтво античного періоду в Давній Греції.* Давньогрецька художня культура та її 4 періоди розвитку. Перші громадські та філософські сади, приватні садиби утилітарного призначення. *Два періоди в історії та ландшафтному мистецтві Давнього Риму.* Сади римських вілл: Плінія Молодшого та Адріана в Тібурі. Основи формування топіарного мистецтва. Ландшафтне мистецтво Давнього і Середньовічного Сходу: Індії, Китаю, Японії. *Сади та парки Китаю* - Імператорські сади, сади храмів та сади при житлових будинках. Зв'язок садів з плануванням міста Пекіну - парки Іхеюань, Бейхай та інші. *Сади та садово-паркові ансамблі Японії, їх типи та основні риси.* Символізм буддизму, синтоїзму та дзен-будизму у плануванні та просторовій композиції японських садів. Сад Риандзі в Кіото. Вплив японських садів на садово-паркове мистецтво Європи в минулому та на сучасному етапі. Мистецтво ікебана та бонсаю.

Сади та парки епохи Середньовіччя. Середньовічна культура та ландшафтне мистецтво IV-XIV ст. - три основних стильових періодів. Арабсько-мавританські сади, монастирські сади, «лікарські» сади-городи й «сади любові». Сади при замках й розважальні гаї. Символіка та міфопоетика форми в середньовічних садах. *Сади доби Відродження-Ренесансу та епохи бароко в Італії.* Міські та замські вілли. Сад Медичі в Римі. Сади Боболі у Флоренції Сади вілл Капраролла, Ланте, д'Есте. Особливості використання компонентів ландшафту: рельєф, вода, рослинність. Основні художні прийоми бароко в Італії. *Сади та парки доби французького ренесансу й класицизму XVI-XVII ст.* Творчість Анрі Ленотра. Ансамблі Во ле Віконт, Версаль. Формування центру Парижу. Значення робіт А. Ленотра для ландшафтно-архітектури і містобудування. Версаль, ландшафтні утворення при замках та палацах на р. Луарі. Садово-паркове мистецтво країн Західної Європи й Америки XVIII - поч. XIX ст. Класичні парки при палацах й маєтках в Україні та Росії - Тростянець, Софіївка, Олександрія, Алупка, Оранієнбаум, Павлівськ, Гатчина. (2 акад. год.)

Тема 3. Зміст лекції: Тенденції сучасного розвитку ландшафтно-архітектури. *Особливості пейзажних парків в Західних країнах.* Творчість архітекторів Рептона, Кента, Брауна. Природне включення композицій у ландшафт. Далекі перспективи, пейзажні картини, видові точки. *Еклектизм та модернізм в садово-арковому будівництві Європи XIX-XX ст.* Хемфрі Рептон. Творчість Д.К.Лудона. Садовий стиль. Перші спроби міського озеленення. Публічні сади і парки (Гайд-парк, Мальмезонські сади). Сучасне паркове будівництво на Україні: парки культури та відпочинку, меморіальні, дитячі, спортивні парки, лісопарки. Створення систем зелених зон міст. Архітектурно-ландшафтна індивідуалізація парків на сучасному етапі розвитку ландшафтно-архітектури. Традиції, спадкоємство та новаторство в ландшафтній архітектурі. Розширення номенклатури паркових споруд та нетрадиційних підходів й композиційно-стилістичних методів формування ландшафтних об'єктів: кінетичні сади та парки, сади та парки гри, «техно», мінімалізму. (2 акад. год.).

Висновки за змістовним модулем-I. Оцінювання проміжних результатів.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II. ОСНОВИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ЛАНДШАФТНОЇ АРХІТЕКТУРИ.

Тема 4. Зміст лекції: Соціально-містобудівні й функціональні передумови формування садово-паркових об'єктів та їх об'ємно-просторової композиції. Основи побудови садово-паркових композицій. Соціальні фактори в садово-парковому будівництві. Типологія паркових територій. Спонукальні мотиви та основні види рекреаційної діяльності: пасивний відпочинок; споглядання природних цінностей; фізичні заняття; споживання культурних цінностей й розваг; аматорські заняття - їх вплив на функціонально-планувальну та композиційно-просторову структуру об'єктів ландшафту. Класифікація паркових територій за ландшафтно-планувальною, містобудівельною ознакою, за розміром та функціональною спеціалізацією. (2 акад. год.).

Тема 5. Зміст лекції: Парк як провідний елемент сучасного ландшафту міста. Тенденції у формуванні спеціалізованих паркових територій. Аналіз сучасних тенденцій формування спеціалізованих паркових територій. Тенденції інтеграції паркового простору з оточуючим міським середовищем. Збільшення площі зон рекреації. Функціональні, планувальні, композиційні зв'язки спеціалізованих об'єктів. Типологія спеціалізованих парків. Поняття системи функціонального та територіального розвитку спеціалізованих об'єктів ландшафтно-архітектури. Типи спеціалізованих систем рекреації міста та відокремлення їх в містобудівному проектуванні за рахунок розвитку паркових територій. Особливості ландшафтно-організації спеціалізованих парків. Вплив основних компонентів ландшафту місцевості на планувально-композиційні рішення спеціалізованих паркових територій. Основні композиційно-планувальні схеми організації паркових територій. Вплив урбаністичного середовища на організацію спеціалізованих парків. Комплексний передпроектний аналіз території. Спортивно-оздоровчі парки. Особливості проектування паркових територій спортивно-оздоровчого спрямування. Функціональне призначення та зонування територій даного типу. Правила розміщення, номенклатура, розміри, обладнання спортивних споруд. Ландшафтна організація території та розгляд аналогів сучасних паркових територій спортивно-оздоровчого типу. Видовищно-розважальні парки. Класифікація паркових територій видовищно-розважального типу. Характеристика та особливості планування основних та специфічних зон і секторів даних територій. Особливості ландшафтно-організації та нормативної бази для створення територій видовищно-розважального типу. Санаторно-курортні парки. Багатоцільове призначення парків санаторно-курортного типу. Специфіка функціонування та особливості планування й зонування. Співвідношення зон території парків курортного типу. Розгляд прикладів паркових територій даного типу. Виставкові парки. Виставкові паркові території естетико-декоративної групи. Класифікація виставкових паркових територій культурно-пізнавальної групи. Особливості організації, планувальної структури, зонування. Аналіз аналогічних паркових територій на основі зарубіжного та вітчизняного досвіду. Етнографічні парки. Історичні та історико-архітектурні етнографічні парки-музеї під відкритим небом. Особливості організації та експозиційності території парків даного типу. Стилїстика та ландшафтна організація території. Приклади сучасних підходів до формування територій даного типу. Меморіальні парки. Ідеологічне та культурно-пізнавальне значення меморіальних парків. Характерні особливості меморіальних паркових територій. Містобудівельна класифікація меморіальних об'єктів. Функціональне зонування та ландшафтна організація територій даного типу. Аналіз існуючих відомих меморіальних парків. Організація процесу створення спеціалізованих паркових територій. Розробка

проектної документації. Процес організації будівництва. Етапи будівництва спеціалізованого об'єкту. Перелік основних заходів по інженерній підготовці території спеціалізованого об'єкту. (2 акад. год.).

Тема 6. Зміст лекції: Проектування об'єктів ландшафтної архітектури. *Основні етапи у проектуванні ландшафтних об'єктів, види креслень, необхідних для виразу творчої ідеї в ландшафтній архітектурі.* Тематика та категорії ландшафтної архітектури. Нормативна база та процес ландшафтного проектування парків, садів і скверів, бульварів, набережних. Проектування насаджень обмеженого користування (освітнянські і лікарняні заклади, санаторії, громадські центри тощо) та спеціального призначення (арборетуми, захисні смуги, вуличні алеї, кладовища тощо). Рівні ландшафтного проектування. Планування природоохоронних територій. Архітектурно-ландшафтна організація міжміських просторів. Місто і його архітектурно-ландшафтна основа. Планувальна організація міського простору. Приміська зона та її просторово-функціональна структура. Склад супроводжуючої творчу ідею проектної документації. Екологічний аспект проектування. Завдання на проектування. Склад і зміст проектної документації. Аналіз містобудівної ситуації та передпроектний аналіз ландшафтної території. *Типи функціонального зонування паркових територій. Основні зони паркових територій.* Функціональне зонування в залежності від природно-ландшафтної та містобудівельної ситуації. Характеристика основних зон паркових територій різного функціонального призначення. *Сценарність та система формування паркового простору. Методи виявлення просторовості в ландшафтній композиції.* Типологія просторів за психофізіологією їх сприйняття людиною та типом поведінкової моделі. *Емоціональні властивості ландшафтної архітектури, виразність ландшафтної форми та діалектика емоцій у ландшафті.* Особливість емоційного впливу естетичних якостей природи на людину досить точно виражена в терміні, який запропонував ван Буркалофф - «надихаючі ресурси» природи. Він вважає, що натхнення - «пробуджує, стимулюючий, творчий імпульс», і в цій іпостасі воно може впливати або на розум, або на дух». Внутрішній та зовнішній ландшафтні простори. Їх відмінність та змістовність у вирішенні композиційних задач ландшафтної архітектури. Мова ландшафтної архітектури - символ, форма й пластика як засоби наявної та прихованої «герметичної» інформації.

Образ в ландшафтній архітектурі. Символічність мови архітектури, її роль у вирішенні образу ландшафтних об'єктів. Архітектурно-планувальна композиція ландшафтних об'єктів. Система паркових доріг, алеї та майданчиків. Роль площинної та об'ємної композиції при побудові паркового простору. Основні елементи побудови паркового пейзажу. *Ступені співвідношення форм об'ємної композиції.* Пропорції. Контраст, нюанс, тотожність. Колористичні закономірності. Масштабність. Домінанти і акценти садово-паркової композиції. Сукупність елементів парку що утворюють композицію об'ємних форм. *Особливості зорового сприйняття.* Закономірності сприйняття абсолютних величин. Естетичні закономірності формування ландшафту та ідейно-художній задум паркової композиції. Час огляду, площа огляду пейзажу. *Вплив ідеології та політики на ландшафтну архітектуру, вплив ідеологічних засад часу на вирішення творчих завдань в ландшафтній архітектурі.* Поняття синтезу мистецтв в ландшафтній архітектурі. Єдність змісту і форми. Від змісту до форми. Домінування і підпорядкованість елементів ландшафтної композиції. Домінанта, акцент, живописна група, солітер. Просторові форми. Пропорції. Співвідношення форм за геометричною побудовою та фактурою. Співвідношення форм за кольором. Світло і тінь. Кут зору і сприйняття форми. Композиційні вісі. Композиційні вузли. Перспектива. Симетрія і асиметрія. Контраст, нюанс, тотожність, раптовість. Ритм. Формування пейзажних композицій. Типи

пейзажів: прості, складні, панорамні. Відкриті, напіввідкриті і закриті простори. Ландшафто-утворювальні елементи: облямування, формування куліс, композиційний фокус (домінанти картини). Метод архітектурно-планувального аналізу А.Тверського. Принципи підбору рослинного матеріалу для садово-паркових композицій. (2 *акад. год.*).

Тема 7. Зміст лекції: Природні та штучні компоненти в побудові садово-паркової композиції. *Архітектурно-просторова структура паркової території. Архітектурні споруди, малі архітектурні форми, рельєф та інженерне обладнання в садово-парковому ландшафті. Ландшафтна композиція, її відмінність від композиції архітектурної. Види ландшафтної композиції: фронтальна (картинна), об'ємна й глибинно-просторова. Формування архітектурно-просторової структури паркової території. Умови існування площинної, об'ємної та глибинної композиції в ландшафтній архітектурі. Композиційні вузли, домінанти, акценти, фокуси в парковій території. Вплив архітектурних елементів на виявлення співрозмірності й масштабності в композиційних паркових побудовах. Споруди та обладнання в парковій території. Роль природних умов у формуванні об'єктів ландшафтної архітектури. Рельєф, вода, клімат, рослинність та тваринний світ. Композиція пейзажних картин. Особливості сприйняття паркових пейзажів. Повітряна та лінійна перспектива. Світло і тінь в ландшафті. Види освітлення в ландшафтній архітектурі: контр-ажурний, пристовбурний, «заливаючий», маркувальний, «акцентуючий», внутрикронний. Вплив рельєфу на формування паркових територій. Формування садово-паркових територій на основі складних, рівнинних й порушених форм рельєфу. Особливості зонування, побудови планувальної та об'ємно-просторової композиції ландшафтних об'єктів на різних типах рельєфу. Композиційне використання властивостей природних форм рельєфу. Утворення штучного мікрорельєфу. Композиційне використання властивостей природних матеріалів у ландшафтному проектуванні. Водойми та водні устрої у формуванні композиції садово-паркових територій. Використання динамічних і статичних властивостей води у формуванні загальної ландшафтної композиції та паркових водних пристроїв, їх класифікація. Особливості формування рослинних композицій в зоні впливу водойм. Композиція насаджень на території садово-паркового об'єкту. Типи садово-паркових насаджень. Декоративні властивості і підбір асортименту рослин. Основні принципи підбору рослин в композицію. Методи пейзажного моделювання рослинності. Ландшафтні композиції із каміння та квітів (міні-альпінарії, міні-рокарії, клумби, кам'яні стінки, високогірна флора, екзоти, сади каміння, альпійські сади тощо). (2 *акад. год.*).*

Тема 8. Зміст лекції: Своєрідність формування малого саду. Малий сад як найбільш масовий й розповсюджений тип об'єктів ландшафтної архітектури й дизайну (міські центри, міські сади, міські сквери, бульвари, міські вулиці, бульвари тощо). Малий сад, своєрідність його об'ємно-просторової композиції. Особливості формування малого саду. Зимовий сад (у громадських, житлових, промислових будівель); сади на дахах; сади різного функціонального призначення (тематичний сади в певній стилістиці – японський, китайський, італійський, англійський, французький) з використанням історичної національної символіки; архітектурно-ландшафтне рішення малого саду на присадибній ділянці. Головні та другорядні художні засоби в ландшафтній композиції. Раціональне та іраціональне в ландшафтній архітектурі. *Композиційний центр у ландшафтній композиції. Масштаб та перспектива у вирішенні завдань ландшафтної архітектури. Масштаб розмірів в ландшафтній композиції: реальний і символічний.* Взаємозв'язок архітектурних і природних форм. Рівні планування художньо осмисленого ландшафту. Розвиток елементів природного ландшафту. Позитивні та негативні фактори (природні антропогенні) ландшафтного проектування

малих садів, ступінь узгодженості забудови з ландшафтом. Ідентифікуючі показники. Типологія і функціональна структура малих об'єктів ландшафтної архітектури. Просторовий вплив і якості малого простору. Ландшафтний дизайн індивідуальної ділянки садового будинку, котеджу, вілли (сільській сад, сад з городом, сад для сімейного відпочинку, сад для декоративних рослин, сад у регулярному стилі, сад у пейзажному стилі). Струмки та інші водянні споруди. Альпінарії, перголи та арки, альтанки, павільйони та альтанки із зелені. Сходи, схили та перепади рівней. Стіни та огорожів. Клумби та бордюри. Вертикальна і горизонтальна площина. Зорові аспекти вирішення плану. Поняття виду. Відповідність проєктованого об'єкту ландшафту як планувальний фактор. Проєктування виду. Перспектива. Просторовий масштаб. Візуальні осі. Лінія у просторі й кінематика руху. Характер функціональних та композиційних рухів в садово-паркових утвореннях та особливості їх проєктування. Відкриті та зв'язуючі простори у ландшафтному проєктуванні. Архітектурно-ландшафтний аналіз території малого саду та її ландшафтно-будівельна оцінка. (2 *акад. год.*).

Висновки за змістовним модулем-II. Оцінювання проміжних результатів.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ III. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЛАНДШАФТНОГО ПРОЄКТУВАННЯ.

Тема 9. *Зміст лекції:* Основи архітектурної дендрології. Засоби композиційних взаємозв'язків природних компонентів садово-паркового ландшафту. Особливості рослинних форм, що застосовуються в сучасній ландшафтній архітектурі та садово-парковому мистецтві. (2 *акад. год.*).

Тема 10. *Зміст лекції:* Ґрунтознавство, особливості рослинності як посадкового матеріалу в сучасній ландшафтній архітектурі та садово-парковому мистецтві. (2 *акад. год.*).

Тема 11. *Практичне заняття-консультація:* Методи та прийоми практичної розробки малої за площею ландшафтної території. Вимоги до проєктної вправи, склад креслень та означення особливостей змісту розроблюваного проєктного рішення. (2 *акад. год.*).

Тема 12. *Практичне заняття-консультація:* Формування концептуальної ідеї малого саду та вирішення його ландшафтно-просторової та планувальної композиції. Особливості впровадження композиційно-стилістичних прийомів та засобів організації садового простору при вирішенні образу малого ландшафтного об'єкту. (2 *акад. год.*).

Підсумкове завершальне заняття (поза програмою та розкладом) з оцінювання практичних вправ-завдань на вирішення образності та композиційно-планувальної організації малого саду (як упереджуюче підготовку до розробки розділу бакалаврської випускної кваліфікаційної роботи-проєкту з озеленення та благоустрою прилеглої до архітектурного об'єкту території); надання пояснень та консультування за визначеними в програмі критеріями оцінки щодо отриманих оцінок (за потребою).

Висновки за змістовним модулем-III. Оцінювання проміжних результатів.

Підготовка РГР з розробки концептуального фор-проєкту малого саду до захисту, взаєморецензування рішень та оцінювання отриманих результатів (з метою ознайомлення з практикою ознайомлення з особливостями експертної оцінки та професійного рецензування архітектурних проєктів). Підведення загальних підсумків з опанування курсу.

Індивідуальне завдання.

Програма, завдання й методичні вказівки до виконання практичної вправи з вирішення концептуального проєкту малого саду будуються на основах міфопоетики та символіки у вирішенні образності об'єкту ландшафтної

архітектури та садово-паркового мистецтва, складена для студентів спеціальності - "Архітектура" з фахової дисципліни "Основи ландшафтної архітектури" і містить варіанти тем та пояснення до їх виконання. Концептуальний проект є практичним закріпленням теоретичних знань, що упереджують вправи-завдання з курсу, направлений на розвиток творчих здібностей слухачів курсу, їх фантазійного апарату, а також сучасних уявлень про символіко-лінгвістичну основу щодо формотворення об'єктів природи, ландшафтної архітектури та садово-паркового мистецтва зокрема. Проект як складова курсу виконує роль міждисциплінарного фахового завдання на стику культурології, історії та теорії мистецтва, архітектури та дизайну, філології, етнографії, міфології, філософії із впровадженням основ дисципліни в теорію і практику ландшафтної архітектури й дизайну. Концептуальний проект повинен на мінімізованій за площею території (в межах 1-2 га) засобами архітектурного та ландшафтного дизайну сформувати в місті композиційно завершений фрагмент природного середовища, що має свою змістовність і образність.

Сучасні принципи ландшафтного проектування не здатні протистояти агресії антропогенного ландшафту в містах, а садово-паркові території інерційно розглядаються як потенційний резерв територіального розвитку поселень, поступово отримуючи урбанізований характер різного рівня руйнації цілісності їх природної основи. Це обґрунтовує необхідність принципово нового підходу до методології ландшафтного проектування, спроможного наповнити ландшафтні території багатством художньої виразності загальних композицій, театральновидовищною сценарністю просторових побудов, а також складною мовою символів і образів, що здатні відповідати сучасній естетиці, темпу життя й менталітету людини.

З метою закріплення теоретичних знань й надання навичок в справі реконструкції міст студенти під час опанування теоретичного матеріалу дисципліни мають виконати практичне завдання-вправу з розробки концептуальних проектних пропозицій композиційно-планувального вирішення малого саду (за власним вибором з переліку тем), який належить до групи навчально-пошукових робіт. Проектне завдання закріплює на практиці теоретичні знання, розраховане на виконання студентами, що засвоїли базові відомості з фахових дисциплін, мають професійні навички у проектуванні й формотворенні об'єктів архітектури, зорієнтоване на розвиток в них системного мислення в площині експериментального й концептуального проектування. З метою комплексності фахової підготовки у напрямку "Архітектура" відповідне завдання може виконуватись одночасно з теоретичними фаховими предметами, в яких можуть надаватися відомості про символіку та семіотику ландшафтних форм. З метою активізації проектного рішення на відпрацювання креативності підходів до його виконання об'єм проектної вправи має полегшений (не повний для повноцінного ландшафтного проекту) обсяг креслень. Площа саду прийнята в межах 1-2 га без прив'язки до певної конкретної й реальної території, регіону, кліматичної зони чи характеру рел'єфу.

МЕТА РОБОТИ: закріпити теоретичні знання з основ історії та теорії ландшафтної архітектури та садово-паркового мистецтва, які викладалися в курсі, освоїти методи ландшафтного проектування незначних за площею просторів з формуванням ландшафтних композицій, сценарності побудови простору, використанням малих архітектурних форм, високого благоустрою і озеленення проектованої території на основі всебічного осмислення історичних стилів а також їхньої трансформації в аналоговому проектному рішенні.

ЗАВДАННЯ РОБОТИ:

1. Засвоїти навички графічної передачі авторської проектної ідеї з ландшафтної архітектури;
2. Опанувати особливості ландшафтної графіки при виконанні фор-проекту із зазначеної тематики;
3. Вивчити в процесі навчального проектування принципи та прийоми функціонально-планувальної й композиційно-просторової організації садів як найбільш розповсюдженої групи малих за площею ландшафтних об'єктів - за отриманими в дисципліні знаннями із стилістики та особливостей їх об'ємно-художньої та планувально-просторової організації у певні означені історичні періоди їх розвитку;
4. Осмислити композиційної своєрідності малих ландшафтних просторів, різних за своєю стилістикою, плануванням та символіко-знаковим наповненням;
5. Розвинути у студентів просторове мислення як провідне в галузі ландшафтної архітектури та садово-парковому мистецтві;
6. Сформувати у студентів бакалаврату креативне образне мислення напередодні виконання випускової кваліфікаційної роботи з розробки незначної за обсягом монофункціональної архітектурної споруди з озелененням та благоустроєм її прибудинкової території (можливо - дитячого садка, житлового будинку, малого музею, виставки тощо).
7. Підготувати студентів-слухачів курсу для подальшої самостійної роботи як архітекторів-проектувальників, здатних в майбутньому вирішувати складні завдання з ландшафтної архітектури.

СКЛАД ЗАВДАННЯ. Проектна вправа складається з ілюстративно-графічних матеріалів (на аркуші А1 чи А2) або альбому креслень розміром А3 та **пояснювальної записки-концепції на 4-8 стор. (або більше - за визначенням автора)**, оформленої за наступним планом:

1. Титульний аркуш з назвою роботи, прізвищем та ініціалами автора (в середині аркуша), назвою навчального закладу кафедру та групою, на якій навчається студент, роком виконання роботи (знизу аркуша);
2. Текстуальна побудова ідеї-концепції проекту, винесеної в його назву, перелік завдань і засобів, що здатні її реалізувати;
3. Аналіз проектного досвіду та існуючих теоретичних розробок з теми проекту або аналогових проектних та експериментально-пошукових рішень (з наведеним ілюстративним матеріалом);
4. Основні позиції авторського вирішення концепції, пояснення щодо запропонованого проектного рішення, окремі замальовки ескізно-пошукового характеру;
5. Висновки за проектом, узагальнення і пропозиції впровадження, гіпотетичні результати від реалізації.

Ілюстративна частина проекту може виконуватись у «ручній» або комп'ютерній формі й має містити:

1. Загальна назва тематичного концептуального саду.
2. Генеральний план в масштабі, який найбільш підходить до розміру креслення, але відповідає Держстандартам, запроєктованої території саду з визначенням загального об'ємно-просторового рішення та місця розміщення провідного елемента концептуального саду, що визначає тематику ландшафтного об'єкту - (аркуш ватману розміром А2 40x60 (вертикальне чи горизонтальне композиційне рішення аркушу щодо розміщення креслень) з кресленням генерального плану запроєктованої ландшафтної території, експлікацією, графічно виконаною назвою

завдання та зазначенням авторства роботи-вправи, демонстрацією побудови відкритих просторів та деревно-чагарникових побудов в їх організації.

3. Окремі малюнки або креслення (на планшеті) фрагментів просторової композиції, що поетапно покадрово за рухом передають загальну ідею-образ чи концептуальне вирішення саду.
4. Головний чи провідний (за думкою автора) фрагмент саду, який відповідає назві-темі саду – у планувальному та фасадному вирішенні (план та фасад) в масштабі з текстуальними поясненнями до креслення.
5. Номенклатура основних рослин, що застосовуються у рішенні.
6. Коротке пояснення основної ідеї-задуму (концепції), що має відповідати назві й тематиці запроєктованого саду (в межах 6-8 рядків на планшеті).

Для спрощення процесу прийняття проектного рішення головна позиція (концепція-ідея) з пояснювальної записки може бути додатково винесена на планшет креслення, доповнюючи ілюстративну змістовність проекту.

ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ЧАСУ НА ВИКОНАННЯ ПРОЕКТУ становить 66 годин самостійної роботи з груповими консультаціями в 4 год. Та можливість індивідуальних консультацій протягом семестру.

ЕТАПНІСТЬ ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ Й РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ.

1. ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ саду нового типу ТА РОЗРОБКА ЗАГАЛЬНОЇ ІДЕЇ-КОНЦЕПЦІЇ з окресленням загальної мети, завдань, що винесені в змістовність рішення (1 години);
2. ПЕРЕДПРОЕКТНІ ПОШУКИ: ознайомлення з існуючим та історичним досвідом проектування відповідних об'єктів ландшафтної архітектури або близьких рішень щодо заданої або вибраної особисто студентом певної теми проекту за змістом чи формою, підготовка оглядового реферату з проробкою та критичним розглядом знайдених аналогів за ідеєю-темою, що розглядається в рефераті (6 годин);
3. РОЗРОБКА ЕКСПРЕС-ІДЕЇ (КОНЦЕПЦІЇ) саду з вирішенням загальної композиційної схеми й окресленням складу і розміру функціональних зон, проектним балансом території – відповідно до вибраного рішення та прийнятою загальною площею парку (4 години);
4. ПОТОЧНЕННЯ ІДЕЇ-КОНЦЕПЦІЇ У ГРАФІЧНОМУ ВИРІШЕННІ, РОЗРОБКА ЕСКІЗІВ ЗАГАЛЬНОГО РІШЕННЯ ТА ЙОГО ДЕТАЛІЗАЦІЯ У ФРАГМЕНТАХ (4 годин);
5. РОЗРОБКА ПРОЕКТУ: ВИКОНАННЯ ЕКСПОЗИЦІЙНИХ КРЕСЛЕНЬ ПРОЕКТНОГО РІШЕННЯ саду із застосуванням відповідних загальній ідеї вибраних прийомів та методів графічного оформлення, здатних достатньо повно і виразно передати зміст проектної концепції (6 годин);
6. ЗВІТУВАННЯ З ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ з передачею *креслення, пояснювальної записки та цифрової форми* з метою отримання оцінки й допуску до результуючого етапу.

Видача завдання відбувається на перших заняттях курсу.

Строк подання виконаного практичного завдання (проекту) - до 30 листопада поточного року.

Термін оцінювання курсового завдання – до 05 грудня поточного року.

Невчасне надання роботи є підставою для зниження результуючої оцінки, а відсутність виконаного завдання – для недопуску до результуючого етапу з дисципліни.

Критерії оцінки практичного завдання:

- відповідність виконаного рішення вибраній тематиці проектного завдання;
- повнота виконаного практичної вправи виданому завданню;
- наявність попередньо сформульованої й реалізованої проектним рішенням концепції;
- креативність й оригінальність ландшафтно-планувального рішення;
- естетичність оформлення та загальна графічно-проектна культура, що відповідає архітектурним вимогам професійного виконання.

Методи контролю та оцінювання знань.

Загальне оцінювання здійснюється через вимірювання результатів навчання у формі проміжного (модульного контролю з поточним опитуванням на лекціях) та контролю підсумкового (захист індивідуальної роботи, іспит) відповідно до вимог зовнішньої та внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти.

Політика щодо академічної доброчесності.

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій чи якихось інших формах) можуть перевірятись на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключенням є зарахування публікацій здобувачів у матеріалах наукових конференціях та в інших наукових збірниках, що проходять перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він має отримати інше завдання. У разі повторного виявлення відповідного порушення бакалавранту призначається додаткове заняття для проходження тестування за змістом усього курсу.

Політика щодо відвідування.

Здобувач бакалаврського рівня освіти, який пропустив аудиторне/аудиторні заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату факультету документ, що засвідчує ці причини. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, участь в науковій чи науково-практичній конференції, круглому столі тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням з керівником курсу.

Методи контролю

Основними формами участі здобувачів бакалаврського рівня освіти у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю є: активна участь на практичних заняттях у вигляді виступів; доповнень, опонувань до виступів однокурсників, взаємооцінювання та рецензування змісту виступів; активна участь у дискусіях; аналіз першоджерел з тематики; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи у формі рефератів); та інші письмові роботи, оформлені

відповідно до вимог вищої школи. Кожна тема курсу, що винесена на лекційні та практичні заняття, відпрацьовується здобувачами бакалаврського рівня освіти у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх аудиторних занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни. При оцінюванні рівня знань здобувача бакалаврського рівня освіти аналізу підлягають:

- **характеристики відповіді**, а саме: її цілісність, повнота за змістом, логічність викладу матеріалу, обґрунтованість висновків та узагальнень, правильність;
- **якість знань** (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- **ступінь сформованості вміння поєднувати теорію і практику** під час розгляду ситуацій, практичних завдань;
- **рівень володіння розумовими операціями**: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються дисципліною;
- **досвід творчої діяльності**: вміння виявляти проблеми, формувати гіпотези, визначати шляхи їх розв'язання;
- **самостійна робота**: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються дисципліною, вміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо), концентрувати й узагальнювати її.

Тестове опитування може проводитись за одним або кількома змістовими модулями. В останньому випадку бали, які нараховуються бакалавранту за відповіді на тестові питання, поділяються між змістовими модулями.

Індивідуальні завдання підлягають захисту здобувачем бакалаврського рівня освіти на заняттях, що призначаються додатково. Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах: у вигляді альбому креслень А3, що містять повний комплект зображень, здатних максимально розв'язати зміст виконаного проектного рішення, з додатковим рефератом обсягом у 18-20 с. тексту з ілюстраціями на аркушах паперу А4 (кегель «Times New Roman», шрифт 14, інтервал 1-1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки та список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. На початку реферату має міститись короткий глосарій - словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді дидактичного проекту, у формі презентації у форматі «Power Point». В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми. Література, що рекомендується для виконання індивідуального завдання, наведена у цій робочій програмі, а в електронному вигляді розміщена на освітньому сайті КНУБА, на сторінці кафедри. Також як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь здобувача бакалаврського рівня освіти у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез виступу (доповіді) на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, аніж за 2 тижні до початку залікової сесії. Викладач має право вимагати від здобувача доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає встановленим вимогам. Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи. Позитивна оцінка поточної успішності здобувачів бакалаврського рівня освіти за

відсутності пропущених та невідпрацьованих практичних занять та позитивні оцінки за індивідуальну роботу є підставою для допуску до підсумкової форми контролю (іспиту з курсу). Бали за аудиторну роботу мають обов'язково відпрацьовуватись у разі пропусків.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення залікової сесії з урахуванням підсумків поточного та модульного контролю. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою кредитів.

Результуюча підсумкова оцінка виставляється за 100-бальною шкалою оцінювання знань, склад якої наведений у таблиці нижче:

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю – іспит:

Поточне оцінювання			Іспит	Результуюча підсумкова сума балів
Змістові модулі		Розрахунково-графічна робота (індивідуальна)		
1-й	2-й			
-	-	90	10	100

Шкала оцінювання індивідуальної роботи:

Оцінка за національною шкалою	Кількість балів	Критерії оцінювання
«відмінно» (5)	88-89	відмінне виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	81-87	відмінне виконання з незначною кількістю помилок виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (більшість з яких не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
«добре» (4)	74-80	виконання є вищим за середній рівень розробки з кількома помилками (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, посилання та цитування сучасних наукових джерел (серед яких є такі, що не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	67-73	виконання з певною кількістю помилок (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, наявність посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)
«задовільно» (3)	58-66	виконання роботи задовольняє мінімальним критеріям помилок (розкриття теми в основному в межах об'єкту роботи, наявність концептуального апарату роботи, присутність не менше 5 посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за усі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Зараховано - «ВІДМІННО»
82-89	B	Зараховано - «ДОБРЕ»
74-81	C	
64-73	D	Зараховано - «ЗАДОВІЛЬНО»
60-63	E	
35-59	FX	Не зараховано - «НЕЗАДОВІЛЬНО» з можливістю повторного складання
0-34	F	Не зараховано - «НЕЗАДОВІЛЬНО» з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінювання залишкових знань студентів з дисципліни «Основи ландшафтної архітектури» у весняну сесію навчального року.

Визначення рівня знань за старою шкалою оцінювання		Оцінка за практичну (розрахунково-графічну) роботу та змістовні модулі	Оцінка за відповідь на запитання екзаменац. білету	Підсумкова результуюча оцінка		
				За націон. шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
5	ВІДМІННО	81-89	10	Зарах.	90-100	A
4	ДУЖЕ ДОБРЕ	74-80	9	Зарах.	82-89	B
4-	ДОБРЕ	67-73	7-8	Зарах.	74-81	C
3	ЗАДОВІЛЬНО	58-66	5-6	Зарах.	64-73	D
3-	ДОСТАТНЬО	54-57	4	Зарах.	60-63	E
2	НЕЗАДОВІЛЬН	32-53	2-3	Не зарах.	35-59	FX
2-	О	0-31	1	Не зарах.	0-34	F

Умови допуску до підсумкового контролю.

Здобувачу бакалаврського рівня освіти, що має підсумкову оцінку за курс в 35-59 балів, призначається додаткова залікова сесія. У цьому випадку він має виконати додаткові завдання, визначені викладачем, що викладає курс «Основи ландшафтної архітектури».

Бакалаврант - здобувач бакалаврського рівня освіти, який не виконав вимог робочої програми по змістових модулях та з виконання розрахунково-графічної роботи (концептуального проекту малого саду), не допускається до складання підсумкового контролю – іспиту з дисципліни. В цьому разі він повинен виконати

визначене викладачем додаткове завдання по змісту відповідних змістових модулів, завершити виконання РГР в період між основною та додатковою сесіями.

Здобувач має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться здобувачам магістерського рівня освіти до початку вивчення дисципліни.

Методичне забезпечення дисципліни.

Нормативно-правова та методична

Закони України, Постанови Верховної Ради України, Укази Президента України, Постанови (розпорядження) Кабінету Міністрів України, Накази МОН України та інших міністерств, інші документи (концепції, положення тощо)

1. Довідник проектувальника. Містобудування. – К.: Укрархбудінформ, 2001. – 188 с.; К.: Укрархбудінформ, 2006. – Вид. 2-е. - 188 с.

Базова

2. Арт-ландшафти в дизайні сучасного середовища та їх характеристики. Зб. наук. праць // Вісник Харківськ. держ. академії дизайну і мистецтв. Мистецтвознавство. Архітектура. - Харків: ХДАДМ, 2016.
3. *Архітектура*. Короткий словник-довідник. – К.: Будівельник, 1995. – 333 с.
4. **Білоус В.І.** Садово-паркове мистецтво: Коротка історія розвитку та методи створення художніх садів: Моногр. / *В.І. Білоус*. - К.: Наук. світ, 2001. - 299 с
5. **Вотінов М.А.** Ландшафтна архітектура: Конспект лекцій для студ. спец. 191 – Архітектура та містобудування, освітньої прогр. - Архітектура / *Максим Алекович Вотінов*; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. – 2-е вид., зі змінами. – Харків: ХНУМГ, 2019. – 73 с. [Електронний ресурс] - URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/228030148.pdf>
6. **Вотінов М.А.** Типологія об'єктів ландшафтної архітектури: Конспект лекцій з дисц. «Ландшафтний дизайн», модуль №1 / *Максим Алекович Вотінов*; Харків. нац. акад. міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. - Харків : ХНАМГ, 2013. - 48 с.
7. **Вотінов М.А.** Характеристика природних і антропогенних засобів формування об'єктів ландшафтної архітектури: Конспект лекцій з дисц. «Ландшафтна архітектура», модуль № 2 / *Максим Алекович Вотінов*; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. - Харків: ХНУМГ, 2013. – 64 с.
8. **Гродзинський М.Д.** Естетика ландшафту: Навч. посібник / *М.Д. Гродзинський, О.В. Савицька, О.В.* – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2005. – 183 с.
9. **Гузенко Т.Г.** Міські парки / *Т.Г. Гузенко*. – К.: Будівельник, 1965.
10. **Демченко О.О.** Проектування ландшафтних об'єктів, ч. 2. Дендропроєктування: Навч. посіб. / *О.О. Демченко, С.Б. Ковалевський, Л.М. Березівський, А.Л. Соботович*. - К.: НУБіП України, 2018. - 206 с.
11. **Дідик В.** Естетика та композиція ландшафту. Проектування ландшафтних об'єктів: композиція та естетичні засади / *В.В. Дідик, Т.М. Максим'юк*. – Львів: Львівська політехніка, 2012. – 244 с.
12. **Жук М.Й.** Проектування: методичні рекомендації до виконання практичних робіт і самостійної роботи студентів 1 курсу освітнього рівня «Бакалавр» спеціальності 022 «Дизайн» / *Микола Йосипович Жук, Євген Антонович Антонович, Анатолій Дмитрович*; Нац. акад. керівних кадрів культ. і мистецтв. – К.: НАКККіМ, 2018. - 96 с.

13. **Калініченко О.А.** Декоративна дендрологія: Навч. посібник / *О.А. Калініченко*. – К.: Вища школа, 2003. – 199 с.
14. **Картер Г.** Дикі інтер'єри. Красиві рослини в чудових просторах / *Хілтон Картер*, пер. з англ. мови. – ArtHuss, 2021.
15. **Косаревський І.О.** Міські парки / *Іван Олександрович Косаревський*. – К.: Будівельник, 1976.
16. **Косаревський І.О.** Парки України. Прийоми створення паркового пейзажу / *Іван Олександрович Косаревський*. – К.: Будівельник, 1961.
17. **Крижанівська Н.Я.** Основи ландшафтного дизайну: Підручник, реком МОН України / *Неллі Яківна Крижанівська*. – Ліра-К, 2020. – 218 с.
18. **Крижанівська Н.Я.** Основи ландшафтної архітектури та дизайну: Підручник / *Неллі Яківна Крижанівська, Максим Алекович Вотінов, Ольга В'ячеславівна Смірнова*; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. - Харків: ХНУМГ, 2019. – 348 с. [Електронний ресурс] - URL: http://eprints.kname.edu.ua/52069/1/2016_%D0%9F%D0%95%D0%A7_10%D0%9F%20%D0%9F%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9A%D1%80%D0%B8%D0%B6%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D1%81%D0%BA%D0%B0%D1%8F%2C%20%D0%92%D0%BE%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D0%B2%2C%20%D0%A1%D0%BC%D0%B8%D1%80%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D1%84%D0%B8%D0%BD%20.pdf
19. **Кузнєцов С.І.** Асортимент дерев, кущів, ліан для озеленення в Україні / *Сергій Іванович Кузнєцов, Ф.М. Левон, Василь Васильович Пушкар*. - К.: ЦП Компрінт, 2014. - 256 с.
20. **Кузнєцов С.І.** Декоративна дендрологія: Тези до лекцій для студ. спец. 7.020210 «Дизайн ландшафту» / *Сергій Іванович Кузнєцов, Василь Васильович Пушкар*; Держ. академія керівних кадрів культ. і мистецтв. - К.: ДАКККіМ, 2003. – 76 с.
21. **Кусков А.Є.** Ландшафтна екологія: Навч. посібник / *А.Є. Кусков, Т.М. Ткаченко*; Донбаська нац. акад. буд-ва і арх-ри; Донецький держ. ун-т управління. - Донецьк: ДонНАБА, ДонДУУ, 2009. - 173 с.
22. **Кучерявий В.П.** Історія ландшафтної архітектури: Підручник / *Володимир Панасович Кучерявий*. - Львів: Новий світ-2000, 2019. - 702 с.
23. **Кучерявий В.П.** Історія ландшафтної архітектури: Підручник / *Володимир Панасович Кучерявий*. - Львів: Новий світ-2000, 2021. - 22 с. [Електронний ресурс] - URL: <https://ns2000.com.ua/wp-content/uploads/2021/03/Istoriia-landshaftnoi-arkhitektury.-Pidruchnyk.pdf>
24. **Кучерявий В.П.** Ландшафтна архітектура: Підручник / *Володимир Панасович Кучерявий*. – Львів: Новий світ-2000, 2021. – 520 с.
25. **Кучерявий В.П.** Історія ландшафтної архітектури: Підручник / *Володимир Панасович Кучерявий, В.С. Кучерявий*. – Львів: Новий світ-2000, 2021. – 666 с.
26. **Кучерявий В.П.** Озеленення населених місць: Підручник для студ. вищих навч. закл. / *Володимир Панасович Кучерявий*. - Львів: Світ, 2005. - 455 с.
27. **Кучерявий В.П.** Урбоекологія: Підручник / *Володимир Панасович Кучерявий*. – Львів: Світ, 2001. – 440 с.
28. **Ладигіна І.В.** Ландшафтний дизайн як засіб формування ландшафтних просторів // Науковий вісник будівництва. – 2021. - т. 103. - № 1. – Харків: ХНУБА. [Електронний ресурс] - URL: https://vestnik-construction.com.ua/images/pdf/1_103_2021/6.pdf
29. **Лукашук Г.Б.** Дендрологія: Підручник / *Г.Б. Лукашук*, НУ «Львівська політехніка». – Львів: Вид-во НУ Львівська політехніка, 2020. – 348 с.

30. **Матковська С.І.** Ландшафтознавство: Навч. посібник / *С.І. Матковська, М.М. Світельський, О.В. Іщук, В.А. Стріха, І.В. Шульга*; Поліський нац. ун-т. – Олді+, 2021. – 144 с.
31. **Пісковський Ю.І.** «Actus Fidei» / Юрій Іванович Пісковський. - К.: ТОВ Комп'ютерно-видавничий, інформаційний центр (КВІЦ), 2021.
32. **Порт В.** ЛАД. Ландшафт-Архітектура–Дизайн: Наук.-популярне мист. видання / *Вікторія Порт (В.А. Щурова)*. – К.: ПП ЛАД, 2017. - 610 с.
33. **Пушкар В.В.** Ландшафтна архітектура та дизайн: Практикум для студ. / *Василь Васильович Пушкар, Анатолій Дмитрович Жирнов*; Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв. - К. : НАКККіМ, 2012. - 128 с.
34. **Сєдак О.І.** Архітектура й ландшафтний дизайн Києва та регіону. Елементи ландшафтного дизайну. Композиція. Методика архітектурних обмірів пам'яток садово-паркового мистецтва та інших ландшафтних об'єктів. Об'ємно-просторова композиція. Основи наукових досліджень, аналізу і критики в дизайні ландшафту. Семантика антропогенних ландшафтів як сучасний метод дизайну середовища: Навч-метод. матеріали / *Олександр Ігорович Сєдак*; Ін-т підприємн., права і реклами. - К.: ІППіР, 2003. - 196 с.
35. **Симонов С.І.** Ландшафтна архітектура: Навч. посіб. / *Сергій Ігорович Симонов, Ірина Миколаївна Симонова, Ольга Павлівна Ліщенко, Ольга Анатоліївна Телушкіна*; Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля. – Северодонецьк : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2019. – 187 с.
36. **Соколов Б.М.** Англійська теорія пейзажного парку у XVIII столітті та її російська інтерпретація / *Борис Михайлович Соколов* // Мистецтвознавство. - 2004. - № 1. - С. 157-173. [Електронний ресурс] - URL: <https://www-gardenhistory-ru.translate.goog/page.php?pageid=139& x tr sch=http& x tr sl=ru& x tr tl=uk& x tr hl=uk& x tr pto=sc>
37. **Соколов Б.М.** Роздвоєння Монрепо. Життя чи смерть романтичного парку? / *Борис Михайлович Соколов*. [Електронний ресурс] - URL: <https://www-gardenhistory-ru.translate.goog/page.php?pageid=443& x tr sl=ru& x tr tl=uk& x tr hl=uk& x tr pto=sc& x tr sch=http>
38. **Соколов Б.М.** Сади в мистецтві Срібного віку / *Борис Михайлович Соколов* // Мистецтвознавство. - 2006. - № 2. - С. 177-245. [Електронний ресурс] - URL: <https://www-gardenhistory-ru.translate.goog/page.php?pageid=161& x tr sch=http& x tr sl=ru& x tr tl=uk& x tr hl=uk& x tr pto=sc>
39. **Соколов Б.М.** "Чистосердий читач, розповідь про сна Поліфіла вислухай...": Архітектура, ерудиція та неоплатонізм у романі Франческо Колони / *Борис Михайлович Соколов* // Мистецтвознавство. - 2005. - № 2. - С. 414-418. [Електронний ресурс] - URL: <https://www-gardenhistory-ru.translate.goog/page.php?pageid=94& x tr sch=http& x tr sl=ru& x tr tl=uk& x tr hl=uk& x tr pto=sc>
40. **Сударикова Ю.** Екзотичні дерева, кущі та ліани в ландшафтах України: Монографія / *Юлія Сударикова*. – К., 2019. – 336 с.
41. **Шарлай О.В.** Теорія і методика ландшафтного проектування: Метод. реком. до дисципліни / *Олена Василівна Шарлай*; Харківск. держ. академія дизайну та мистецтв. - Харків: ХДАДМ, 2022. - 31 с. [Електронний ресурс] - URL: https://ksada.org/pdf1/MR_Teoriya%20i%20metodika%20land.%20proektuvannya1k.DALS.pdf

42. **Шепелюк М.О.** Ландшафтна архітектура: Метод. реком. до викон. практ. робіт / М.О. Шепелюк, В.В. Андреева; Східноєвропейський нац. ун-т ім. Лесі Українки - Луцьк: Вид-во СЛУ ім. Л. Українки, 2019. - 50 с. [Електронний ресурс] URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/16240/2/%D0%A8%D0%B5%D0%BF%D0%B5%D0%BB%D1%8E%D0%BA%20%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96%20%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97%20%D0%9B%D0%90.pdf>

Допоміжна додаткова

43. **Жирнов А.Д.** Ландшафтна архітектура. Ч. I. Генеза та розвій садово-паркового мистецтва / *Анатолій Дмитрович Жирнов*; Держ. акад. керівних кадрів культ. і мист-в. – К.: ДАКККіМ, 2002. – 123 с.
44. **Жирнов А.Д.** Композиційні прийоми формування на-саджень в ландшафтах міста: Навч. посібник / *Анатолій Дмитрович Жирнов, Василь Васильович Пушкар*; Держ. акад. керівних кадрів культ. і мист-в. – К.: ДАКККіМ, 2002. – 69 с.
45. **Жирнов А.Д.** Словник термінів з образотворчого мис-тецтва і ландшафтного дизайну / *Анатолій Дмитрович Жирнов, О.В. Зітцева*; Держ. акад. керівних кадрів культ. і мист-в. - К.: ДАКККіМ, 2004. – 52 с.
46. **Забеліна Є.В.** Арт-ландшафти та їх типи (2005) / *Єлена Володимирівна Забеліна*. [Електронний ресурс]. - URL: https://landscape-totalarch-com.translate.goog/search_new_forms_landscape_architecture/7? x tr sl=ru& x tr tl=uk& x tr hl=uk& x tr pto=sc& x tr sch=http
47. **Забеліна Є.В.** «Гра в садок» (2005) *Єлена Володимирівна Забеліна*. [Електронний ресурс]. - URL: https://landscape-totalarch-com.translate.goog/search_new_forms_landscape_architecture/9? x tr sl=ru& x tr tl=uk& x tr hl=uk& x tr pto=sc& x tr sch=http
48. **Забеліна Є.В.** Кінетичні сади (2005) / *Єлена Володимирівна Забеліна*. [Електронний ресурс]. - URL: https://landscape-totalarch-com.translate.goog/search_new_forms_landscape_architecture/8? x tr sl=ru& x tr tl=uk& x tr hl=uk& x tr pto=sc& x tr sch=http
49. **Забеліна Є.В.** Пошук нових форм ландшафтної архітектури (2005) / *Єлена Володимирівна Забеліна*. [Електронний ресурс] - URL: https://landscape-totalarch-com.translate.goog/search_new_forms_landscape_architecture? x tr sch=http& x tr sl=ru& x tr tl=uk& x tr hl=uk& x tr pto=sc
50. **Забеліна Є.В.** Сади-артефакти (2005) / *Єлена Володимирівна Забеліна*. [Електронний ресурс] - URL: https://landscape-totalarch-com.translate.goog/search_new_forms_landscape_architecture/10? x tr sl=ru& x tr tl=uk& x tr hl=uk& x tr pto=sc& x tr sch=http
51. **Забеліна Є.В.** Сади-інсталяції (2005) / *Єлена Володимирівна Забеліна* [Електронний ресурс] - URL: https://landscape-totalarch-com.translate.goog/search_new_forms_landscape_architecture/11? x tr sl=ru& x tr tl=uk& x tr hl=uk& x tr pto=sc& x tr sch=http
52. **Забеліна Є.В.** Сади зі штучними елементами (2005) / *Єлена Володимирівна Забеліна*. [Електронний ресурс] - URL: https://landscape-totalarch-com.translate.goog/search_new_forms_landscape_architecture/12? x tr sl=ru& x tr tl=uk& x tr hl=uk& x tr pto=sc& x tr sch=http

53. **Забеліна Є.В.** Сад як частина природи тієї місцевості, де проектується (2005) / *Єлена Володимирівна Забеліна*. [Електронний ресурс] - URL: https://landscape-totalarch-com.translate.goog/search_new_forms_landscape_architecture/2? x tr sl=ru& x tr tl=uk& x tr hl=uk& x tr pto=sc& x tr sch=http
54. **Забеліна Є.В.** Сучасні сади (2005) / *Єлена Володимирівна Забеліна*. [Електронний ресурс] - URL: https://landscape-totalarch-com.translate.goog/search_new_forms_landscape_architecture/1? x tr sl=ru& x tr tl=uk& x tr hl=uk& x tr pto=sc& x tr sch=http
55. Ландшафтогенез-2000: Філософія і географія. Проблеми постнеокласичних досліджень. - К.: ЦНТО НАН України, 1996. - 122 с.
56. Людина в ландшафті ХХІ ст.: Гуманізація географії. Проблеми постнеокласичних досліджень. - К.: ЦНТО НАН України, 1998. - 162 с.
57. Мистецтво землі. [Електронний ресурс]. - URL: http://www.iskusstvozemli.ru/articles_ga_1.php
58. **Пушкар В.В.** Дизайн квітників: Навч. посібник / *Василь Васильович Пушкар, Анатолій Дмитрович Журнов, О.К. Вільгельм-Швадчак*; Держ. акад. керівних кадрів культ. і мист-в. – К.: ДАКККіМ, 2003. – 132 с.
59. **Пушкар В.В.** Словник-довідник термінів з ландшафтної архітектури і дизайну, фітодизайну та декоративного садівництва / *Василь Васильович Пушкар*; Держ. акад. керівних кадрів культ. і мист-в. – К.: КНУКіМ, 2011. – 56 с.
60. **Пушкар В.В.** Хвойні у садово-парковому будівництві: Монографія / *Василь Васильович Пушкар*; Держ. акад. керівних кадрів культ. і мист-в. – К.: ДАКККіМ, 2004. – 284 с.
61. **Пушкар В.В., Кузнецов С.І.** Основні принципи і прийоми побудови композицій з використанням хвойних: Навч. посібник / *Василь Васильович Пушкар, Сергій Іванович Кузнецов*; Держ. акад. керівних кадрів культ. і мист-в. – К.: ДАКККіМ, 2005. – 175 с.
62. Садовий алфавіт / Укладач – *Б.М. Соколов*. [Електронний ресурс]. - URL: <https://www.gardenhistory-ru.translate.goog/page.php?pageid=10& x tr sl=ru& x tr tl=uk& x tr hl=uk& x tr pto=sc& x tr sch=http>
63. **Соколов Б.М.** Історія садового мистецтва / *Борис Михайлович Соколов*. [Електронний ресурс]. - URL: <https://www.gardenhistory-ru.translate.goog/page.php?pageid=67& x tr sl=ru& x tr tl=uk& x tr hl=uk& x tr pto=sc& x tr sch=http>
64. **Соколов Б.М.** Історія садово-паркового мистецтва / *Борис Михайлович Соколов*. [Електронний ресурс]. - URL: <http://www.gardenhistory.ru/page.php?pageid=1>
65. **Соколов Б.М.** Портрети садів / *Борис Михайлович Соколов*. [Електронний ресурс]. - URL: <https://www.gardenhistory-ru.translate.goog/page.php?pageid=56& x tr sl=ru& x tr tl=uk& x tr hl=uk& x tr pto=sc& x tr sch=http>
66. **Соколов Б.М.** Що таке сади і час? / *Борис Михайлович Соколов*. [Електронний ресурс]. - URL: <https://www.gardenhistory-ru.translate.goog/page.php?pageid=1& x tr sl=ru& x tr tl=uk& x tr hl=uk& x tr pto=sc& x tr sch=http>
67. Терміни та поняття садово-паркового мистецтва. [Електронний ресурс] - URL: <https://landscape-totalarch->

[com.translate.google.com/landscape terms? x tr sch=http& x tr sl=ru& x tr tl=uk& x tr hl=uk& x tr pto=sc](http://com.translate.google.com/landscape%20terms?%20x%20tr%20sch=http&%20x%20tr%20sl=ru&%20x%20tr%20tl=uk&%20x%20tr%20hl=uk&%20x%20tr%20pto=sc)

68. **Щурова В.А.** Міський і ландшафтний дизайн. Ландшафтна організація міських просторів: Конспект лекцій / *В.А. Щурова*; Київський національний університет будівництва і архітектури. - К.: КНУБА, 2008. – 36 с. [Електронний ресурс]. - URL: <http://manualesem.com/book/751-miskij-i-landshaftnij-dizajn-landshaftna-organizaciya-miskix-prostoriv/2-anotaciya.html>
69. **Berridge V.** Great British Gardeners from early Plantsmen to Chelsea Medal Berridge / *Vanessa Winners*. – Amberley Publishing, 2021.
70. **Blanc P.** The Vertical Garden. From nature to the city. Revised and updated. - New York-London: W.W. Norton & Company, 2012. [Електронний ресурс]. - URL: <https://www.semanticscholar.org/paper/>
<http://www.yankodesign.com/2012/01/30/window-gardens/>
71. **Davidson A.K.** Zen Gardening / *Alan K. Davidson*. – Ebury Press, 2009.
72. **Dhont E.** Landscape Architects. Works 1999-2020 / *Erik Dhont*. – Hatje Cantz Verlag, 2021.
73. **Foster C.** Flower Garden. How to grow flowers from seed / *Clare Foster & Sabrina Rober*. – Laurence King Publishing, 2019.
74. **Frost A.** The Creative Gardener / *Adam Frost*. - DK (Dolling Kindersley), 2022.
75. **Holden R.** Landscape Architecture. An Introduction / *Robert Holden & Jarne Liversedge* – *Laurence King Publishing*, 2014.
76. **Kingsbery N.** Oudolf Hummelo / *Noel Kingsbery, Peet Oudolf*. – MONACELLI, 2021.
77. **Kombol M.** 30:30 Landscape Architecture / *Meaghan Kombol*. - Phaidon Press, 2015. - 320 s.
78. **Kombol M.** 1000xLandscape Architecture / *Meaghan Kombol*. - Braun Publishing, 2015. – 320 p.
79. **Lane M.** Royal Gardens of the World. 21 Celebrated Gardens from the Alhambra to Highgrove and Beyond / *Mark Lane*. – Octopus Publishing Group, 2020.
80. **Musgrave T.** The Garden: Elements and Styles / *Toby Musgrave*. – PHAIDON Press, 2020.
81. **Richardson T.** The Arcadian Friends. Inventing The English Landscape Garden. / *Tim Richardson*. – Transworld Digital, 2015.
82. **Robinson N.** The Planting Design Handbook / *Nick Robinson*. - Routledge, 2016. - 434 p.
83. **Simonds J.O.** Garden Cities 21: Creating a livable urban environment / *J.O. Simonds*. – New York: Mc. Graw–Hill, Inc., 1994. – 231 p.
84. **le Toquin A.** Beautiful Gardens / *Alain le Toquin*. – Abrams, 2012.
85. **le Toquin A.** Secret Gardens / *Alain le Toquin*. – Abrams, 2015.
86. **van Uffelen Ch.** Green, Greener, Greenest. Façades, Roof, Indoors / *Chris van Uffelen*. – Braun, 2016.
87. **Wilson K.** Garden for the Senses / *Kendra Wilson*. – DK (Dolling Kindersley), 2022.
88. **Williams B.** On Garden Style / *Bunny Williams*. – Stewart, Tabori & Chang Inc., 2015.
89. **Wulf A.** The Founding Gardeners. How the Revolutionary Generation Created an American Eden / *Andrea Wulf*. – Random House, 2012.
90. **Wulf A.** The Brother Gardeners. Botany, Empire and the Birth of an Obsession / *Andrea Wulf*. - Random House, 2009.
91. **Zetterman A.** New Nordic Gardens. Scandinavian Landscape Design / *Annika Zetterman*. - Thames and Hudson, 2017.

Інформаційні ресурси

92. Антологія садової літератури: Збірник істор. текстів з садового і ландшафт. мистецтва Європи, Росії та країн Сходу / Укладач - *Б.М. Соколов*. [Електронний ресурс]. - URL: <https://www.gardenhistory-ru.translate.goog/page.php?pageid=63& x tr sl=ru& x tr tl=uk& x tr hl=uk& x tr pto=sc& x tr sch=http>
93. Безкоштовна онлайн-бібліотека. [Електронний ресурс]. - URL: <http://books.totalarch.com>
94. Бібліотека українських підручників. [Електронний ресурс]. - URL: <http://pidruchniki.ws/>
95. Бібліотека садової літератури / Укладач - *Б.М. Соколов*. [Електронний ресурс]. - URL: <https://www.gardenhistory-ru.translate.goog/page.php?pageid=76& x tr sl=ru& x tr tl=uk& x tr hl=uk& x tr pto=sc& x tr sch=http>
96. Ваш сад: Веб-сайт. [Електронний ресурс] - URL: <http://www.vashsad.ua/directory/glossary/list/4/%D0%90/>
97. Відкрита електронна архітектурно-будівельна бібліотека. [Електронний ресурс]. - URL: <http://books.totalarch.com>
98. Державна наукова архітектурно-будівельна бібліотека імені В.Г. Заболотного. [Електронний ресурс]. - URL: <http://dnabb.org/>
99. Електронна бібліотека Totalarch з архітектури та будівництва. [Електронний ресурс]. - URL: <http://books.totalarch.com>
100. Електронний каталог академічної бібліотеки Національного ун-ту будівництва та архітектури. [Електронний ресурс]. - URL: https://library.knuba.edu.ua/library/page_lib.php
101. Електронний каталог літератури з архітектури. [Електронний ресурс]. - URL: http://proekt.by/arhitektura_i_dizayn-b26.0/spisok_knig_dostupnih_v_razdele-t5988.0.html
102. Електронний каталог Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. [Електронний ресурс]. - URL: <http://www.nbu.gov.ua/>
103. Електронний каталог наукової бібліотеки КНУБА. [Електронний ресурс]. - URL: <http://library.knuba.edu.ua/>
104. Історія садово-паркового мистецтва. [Електронний ресурс]. - URL: <http://www.studio-verde.ru/history.html>
105. Ландшафтна архітектура та зелене будівництво. - [Електронний ресурс]. - URL: <http://landscape.totalarch.com>
106. Магія саду. Фотогалерея ландшафтних робіт. [Електронний ресурс] - URL: <https://landshaft-design.kiev.ua/landshaft-designphoto/category/1-landshaft-design-photo.html>
107. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського. [Електронний ресурс]. - URL: <http://www.nbu.gov.ua/>
108. Освітній сайт КНУБА. [Електронний ресурс]. - URL: <http://org2.knuba.edu.ua/>
109. Основи реконструкції міського ландшафту. [Електронний ресурс]. - URL: <http://www.rekonstrukt.ru/index/0-64>
110. Репозитарій Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв України. [Електронний ресурс]. - URL: <http://elib.nakkkim.edu.ua/>